

Almirall perd els papers

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Valentí Almirall va ser assagista, narrador i polític, però no periodista. A la nota biogràfica llegim que va fundar i dirigir diverses publicacions, diàries i setmanals, i que va ser col·laborador de moltes més.

Diferent

Quan l'avi el va deixar sortir de casa, a divuit anys, perquè anés a la universitat, el protagonista d'*El cementiri de Praga* va experimentar per primer cop la relació amb els seus coetanis. Però, afegeix, massa tard, perquè aquesta relació la vivia, diu, de manera "difident", és a dir, difident, desconfiada. Els lectors de la versió catalana de la novel·la s'hi entrebancaran perquè la traductora, Carme Arenas, escriu que aquesta relació la va viure de manera "diferent". I es preguntaran: "Diferent de què?", sense trobar-hi la resposta.

Universitari precoç

Orientades, dirigides i coordinades per Josep Maria Figueres, professor de la UAB, les autores del llibre *Cartes de condemnats a mort pel franquisme*, Alba Díaz i Helena Ledesma, diuen que el nen Manuel Carrasco i Formiguera, després d'endinsar-se, amb el seu oncle, en la cultura i el sentiment catalans, "aviat va eixamplar les seves inquietuds culturals amb estudis de dret i filosofia a la Universitat de Barcelona". Devia ser tan aviat com va poder, no?, és a dir, quan va tenir l'edat i els estudis que es demanaven per a entrar a la universitat.

Fons de pensions limitat

Es nota que els redactors del DIEC2 són uns funcionaris –per universitaris– que no han vist el món per un forat. Diuen que un fons de pensions serveix per a complementar les pensions de jubilació. Per tant, no pots contractar-ne cap si no tens la pensió de jubilació garantida, com és el cas de l'autònom o la mestressa de casa?

Enric Sòria mostra la riquesa de la literatura catalana amb el recull 'En el curs del temps'

Dels clàssics als coetanis. Enric Sòria (Oliva, Safor, 1958) proposa, amb el recull *En el curs del temps*, un "itinerari a través de vuit-cents anys de literatura catalana", com diu el subtítol del llibre, acabat de publicar per l'Editorial Moll. L'origen dels textos aplegats és divers: ressenyes, balanços, comentaris, articles, ponències, la major part, publicats a la premsa des del 1997, però també n'hi ha d'inèdits. Més diversa és la nòmina d'autors comentats.

Entre els clàssics, Lull, Roís de Corella, Martorell i Marc, bàsicament. Entre els pertanyents als segles XIX i XX, Antoni M. Alcover, Vicent Andrés Estellés, Agustí Bartra, Hèctor Bofill, Josep Carner, Narcís Comadira, Gabriel Ferrater, Joan Fuster, Joan Maragall, Marià Manent, Josep Pla, Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Joan Vinyoli, Carles Riba, Salvador Espriu, Maria Beneyto, Joan Margarit, Pere Rovira, Joan Oliver, Josep Piera, Pere Gimferer, Vicent Alonso, Llorenç Villalonga, Jacint Verdaguer, Àngel Guimerà i Valentí Puig. Alguns protagonitzen els textos, i alguns altres apareixen esmentats diverses vegades a través del recull.

Però aquests autors porten a grans noms de la literatura i la cultura universals, i per això hi trobem un gran nombre de referències a autors de totes les èpoques. Els més citats són Eliot, Goethe, Hölderlin, Horaci, Kafka, Kavafis, Mallarmé, Maquiavel, Nabokov, Nietzsche, Novalis, Quevedo, Rilke i Rimbaud.

El volum és gruixut: 556 pàgines. Però com que escriure sobre literatura catalana s'ha convertit en una de les poques constants de la vida de l'escriptor, encara el troba insuficient. Li hauria agradat d'escriure més –i millor– sobre algun dels escriptors que més admira. De Pla i Xènius, per exemple, n'ha parlat en uns altres llibres, però no tant ni tan bé com la seva obra mereixeria, pensa, i el sobta de comprovar que en el recull els esmenta de passada. També hauria volgut dedicar a Ausiàs Marc un estudi detingut, minucios i no del tot indigne de la seva extraordinària poesia. I de molts autors més, dels noms consagrats als més recents, hauria volgut parlar-ne amb més atenció. Però queda el futur, com diu, i amb el temps espera compensar alguna d'aquestes absències.

Ara bé, l'objectiu de l'articulisme, bàsicament periodístic, d'Enric Sòria no és d'analitzar a fons els autors, d'exhibir tot allò que en sap, sinó de dialogar-hi, i d'encomanar al lector el plaer i la felicitat que ha sentit en llegir-los. Perquè l'amor als llibres, considera, és una passió que vol ser compartida. Com comenta al pròleg, l'ofici de llegir consisteix en el seu cas a respondre a les paraules d'altri, a construir un vast epistolari amb interlocutors múltiples que travessa el temps. Un diàleg que, pensa, a voltes és intermitent, a voltes estrepitós, i que traça un cercle on el centre és pertot arreu i la circumferència enlloc, tal com el Déu que potser intuï Empèdocles i els hermenèutics somniaren. És, diu, un cercle feliç, perquè "poques coses n'hi ha de més adients que l'estima per la literatura s'expressi per escrit".

Enric Sòria ha fet una tria dels textos que ha anat elaborant des del 1997.

Lluís Bonada